

Hoofdstuk 1. FM-gedragslijn 2021

Gedragslijn

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze gedragslijn wordt verstaan onder:

- a. netverbetering: wijziging van de vergunning door aanpassing van de vergunningparameters waaronder de toevoeging van een extra netgebonden frequentie en uitgezonderd een wijziging voor een noodzakelijke aanpassing
- b. vergunningparameters: technische karakteristieken verbonden aan het gebruik van de frequenties zoals vermeld in de aan de vergunninghouder verleende vergunning;
- c. netgebondenheid: een frequentie is netgebonden voor toepassing van deze gedragslijn als deze, conform de zero-basenorm, het groene en/of paarse gebied van een vergunde frequentie aantast die onderdeel uitmaakt van dezelfde vergunning.;
- d. zero-base-norm: de norm zoals opgenomen op de CD-rom behorende bij het Aanvraagdocument verdeling frequenties voor commerciële radio-omroep 2003, Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen, 2003;
- e. groene gebieden: de groene gebieden zoals door Agentschap Telecom berekend volgens de zero-base-norm en conform de kaarten en database van Agentschap Telecom;
- f. paarse gebieden: de paarse gebieden zoals door Agentschap Telecom worden berekend volgens de zero-base-norm met een degradatie van maximaal 9 dB en conform de kaarten en database van Agentschap Telecom;
- g. voorstel: een onderbouwd voorstel tot netverbetering;
- h. peildatum: 1 januari 2020, of indien de vergunning daarna verleend is, de verleningsdatum van die vergunning;
- i. demografisch bereik: het potentieel aantal luisteraars dat kan worden bereikt volgens de zero-basenorm en conform de kaarten en database van Agentschap Telecom ;
- j. getroffen vergunninghouder: een vergunninghouder wiens paarse verzorgingsgebied wordt aangetast door een netverbeteringsvoorstel van een andere vergunninghouder berekend volgens de zero-base norm.

Artikel 2. Bescherming paarse gebieden en netverbetering

1. De bescherming conform de zero-base-norm geldt voor de groene en de paarse gebieden.
2. Netverbetering is mogelijk als
  - a. de groene gebieden van andere vergunningen niet worden aangetast; of
  - b. wanneer bij aantasting van de paarse gebieden de getroffen vergunninghouder hiermee instemt.
  - c. Bij het toevoegen van een netgebonden frequentie aan een vergunning dient sprake te zijn van geografische overlap met de groene en/of paarse gebieden op de peildatum.
3. Als een zender eerder over een grote afstand is verplaatst, een frequentie is gewisseld voor een andere frequentie of een extra frequentie is verleend gedurende de looptijd van de vergunning, kan er voor de vergunninghouder een onbedoelde ongunstige situatie ontstaan waardoor een gewenste netverbetering niet mogelijk zou zijn. In dat geval kan afgeweken worden van de peildatum van 1 januari 2020 en kan het demografische en geografische bereik van de oorspronkelijk verleende vergunning betrokken worden in de beoordeling of er sprake is van een in betekende mate wijziging van het demografische bereik of geografische bereik. Bij het geografisch bereik wordt enkel gekeken of sprake is van overlap.

Artikel 3. Voorwaarde landelijke commerciële omroep

Het object van de vergunning mag niet gewijzigd worden. Dit betekent dat voor landelijke commerciële omroepen geldt dat het demografisch bereik van het groene gebied van de vergunning met ten hoogste 3% mag toenemen ten opzichte van de gehele Nederlandse bevolking met de peildatum. Voor geografische toename geldt geen maximum.

Artikel 4. Voorwaarde niet-landelijke commerciële omroep

Het object van de vergunning mag niet gewijzigd worden. Dit betekent voor niet-landelijke commerciële omroepen dat het demografisch bereik met ten hoogste 30% mag toenemen, berekend ten opzichte van het groene gebied van de vergunning op de peildatum. Voor geografische toename geldt geen maximum.

Artikel 5. Voorwaarde publieke omroep

Voor publieke omroep mag een wijzigingsaanvraag alleen betrekking hebben op netverbetering in gebieden binnen het wettelijke verzorgingsgebied van die omroep.

Artikel 6. Informele voorfase

Elk voorstel tot netverbetering doorloopt het hierna volgende proces.

1. Een onderbouwd voorstel wordt ingediend door de vergunninghouder of diens operator via het e-mailadres: FM-gedragslijn@agentschaptelecom.nl. Agentschap Telecom voert een technische basischeck uit op dit wijzigingsvoorstel en bepaalt of het voorstel voldoet aan de FM-gedragslijn 2021.
2. Het resultaat van de technische basischeck wordt door Agentschap Telecom op zijn website geplaatst. Dit geldt ook voor eventueel door de indiener al op voorhand verkregen instemming van getroffen partijen. Geabonneerde en eventuele getroffen vergunninghouders ontvangen een melding van plaatsing. Ontvangen voorstellen worden behandeld en gepubliceerd op volgorde van binnenkomst.
3. Reacties van partijen op het voorstel worden binnen twee weken na publicatie van de technische basischeck ingediend op bovengenoemd e-mailadres en door Agentschap Telecom op zijn website geplaatst.
4. Agentschap Telecom inventariseert de reacties en faciliteert desgevraagd een overleg met de betreffende partijen.
5. Na de reactietermijn deelt Agentschap Telecom aan de indiener mee of een formele aanvraag kan worden ingediend en publiceert dit op zijn website.

Artikel 7. Formele aanvraagfase

In de formele aanvraagfase kan een voorstel tot netverbetering dat succesvol de informele voorfase heeft doorlopen als aanvraag worden ingediend.

1. Het uiteindelijke voorstel kan door de vergunninghouder als aanvraag worden ingediend bij Agentschap Telecom.
2. Agentschap Telecom beoordeelt de aanvraag en besluit op de aanvraag, waar relevant na internationale coördinatie.
3. Als sprake is van extra storing als gevolg van grootsignaalgedrag, is de verkrijgende vergunninghouder gehouden deze op te lossen; dit kan als voorschrift worden opgenomen.
4. In het besluit tot wijziging van de vergunning wordt bepaald dat de vergunninghouder de nieuwe frequentieruimte in gebruik neemt binnen drie maanden na verlening. Deze termijn kan, na een onderbouwd verzoek daartoe, in beginsel met drie maanden worden verlengd uiterlijk twee weken voor afloop van de termijn.

Toelichting

1 Inleiding

Met deze nieuwe FM-gedragslijn 2021 wordt tegemoetgekomen aan een door de omroepsector geuite wens. Naar aanleiding van de motie Weverling en Sjoerdsma en in dialoog met de commerciële omroepsector en nieuwkomers is gesproken over onder meer de wens om tot meer flexibele regels te komen omtrent netverbetering. De uit de Dialoogsessies voortvloeiende afspraken zijn neergelegd in de FM-gedragslijn 2021. Deze gedragslijn is na overleg met de omroepsector tot stand gekomen. Frequenties met bijbehorende technische parameters die zullen worden uitgegeven door middel van de Regeling veiling niet-landelijke FM-vergunningen worden beschermd en kunnen derhalve niet via deze gedragslijn worden uitgegeven.

2 De wens van de landelijke commerciële omroepen: netverbetering

De landelijke commerciële omroepen hebben aangegeven dat het belangrijk is om de mogelijkheid te hebben om hun netten te verbeteren, teneinde de vitaliteit van omroepnetwerken in stand te houden. Hiervoor is benodigd dat omroepen hun opstelplaatsen kunnen verplaatsen als dat nodig is en waar mogelijk hun netwerk kunnen optimaliseren.

Op basis van de FM-gedragslijn 2021 wordt aan FM-vergunninghouders de mogelijkheid geboden om het bereik van al vergunde frequenties te verbeteren of te vergroten. Dit kan door voorstellen te doen tot het wijzigen van opstelplaatsen, het aanpassen van vermogens of het wijzigen van overige karakteristieken van vergunde frequenties.¹ Daarnaast bestaat de mogelijkheid voorstellen te doen tot toevoeging van netgebonden frequenties aan vergunde FM-netwerken.

Het is niet toegestaan om het object van de vergunning te wijzigen. Een voorstel tot netverbetering onder de gedragslijn mag daarom geen wijziging in betekenende mate van het demografisch bereik inhouden. In de FM-gedragslijn 2021 zijn hiervoor de grenzen opgenomen, die na overleg met de sector zijn vastgesteld. Transparante en voor de sector voorspelbare besluitvorming wordt gerealiseerd door vroegtijdige bekendmaking van voorstellen op de website van Agentschap Telecom. Ook vervolgstappen in dit proces worden bekendgemaakt op deze website.

3 Afstemming met de sector

In aanloop naar de vaststelling van de FM-gedragslijn zijn door verschillende partijen naar aanleiding van de Dialoogsessies aanvullende voorstellen voor verbetering gedaan. De voorstellen die passen binnen het bestel van de FM-gedragslijn en soms verbetering van de leesbaarheid betekenen zijn verwerkt. Ook is bijvoorbeeld het voorstel om 'voetnoot 7' opnieuw op te nemen in deze FM-gedragslijn, verwerkt. De koepelorganisatie RPO heeft laten weten dat een nieuwe FM-gedragslijn op voorwaarde van blijvende bescherming van het paarse en groene verzorgingsgebied van de regionale publieke omroepen acceptabel is. Een niet-landelijke commerciële omroep heeft verzocht om de netgebondenheidseis te laten vervallen en enkel nog de overlapeis te gebruiken voor toevoeging van nieuwe frequenties. Op dit punt is besloten om vast te houden aan de oorspronkelijke FM-gedragslijn. Dit geldt overigens ook voor het door diezelfde omroep aangedragen punt om de bescherming van het paarse gebied van regionale publieke omroepen buiten provinciegrenzen te laten vervallen. Wel is opgenomen dat als een vergunning na de peildatum van 1 januari 2020 is verleend, uitgegaan wordt van het moment van vergunninguitgifte als peildatum.

---

¹ In het geval een vergunninghouder meent dat een verplaatsing van een bestaande zender nodig is, dient hij dit te onderbouwen. Een dergelijke verplaatsing valt buiten de mogelijkheden van netverbetering en bij uitzondering ook buiten de bescherming van paarse gebieden van andere vergunninghouders. Vanzelfsprekend publiceert het agentschap deze *noodzakelijke aanpassingen* eveneens op de website van Agentschap Telecom.

4. De procedure nader uitgewerkt

De uitvoering van de FM-gedragslijn 2021 berust bij Agentschap Telecom. In artikel 17 van het Frequentiebesluit 2013 is opgenomen dat voorschriften en beperkingen aan een vergunning kunnen worden verbonden. In de Telecommunicatiewet is grondslag van de bevoegdheid om vergunningen te wijzigen nader uitgewerkt in artikel 3.19, derde lid.

a. Informele voorfase

Agentschap Telecom houdt rekening met de wens van de sector tot de-juridificering, onder meer door het inbouwen van een *informele voorfase* waarin over en weer wordt geïnformeerd over een voorgenomen wijzigingsaanvraag. Deze fase gaat vooraf aan een normale aanvraagprocedure, dat wil zeggen de procedure die bij Agentschap Telecom conform de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) leidt tot een besluit op de aanvraag.

Eerst een onderbouwd wijzigingsvoorstel

De beoogde wijzigingsaanvraag wordt eerst ingediend in de vorm van een *voorstel*. Dit voorstel is geen aanvraag in de zin van de Awb.

Het voorstel is onderbouwd. Daarmee wordt het volgende bedoeld. Het bevat een technische analyse op grond waarvan een volledig en betrouwbaar beeld ontstaat van de haalbaarheid van de voorgestelde wijziging. Ook bevat het voorstel de eventuele impact op paarse gebieden van andere vergunninghouders. Ten slotte ziet het voorstel op een beoogde wijziging van een bestaande vergunning, niet de verlening van een nieuwe vergunning, het gaat immers om netverbetering.

Om de haalbaarheid van het voorstel te vergroten, kan een vergunninghouder, in het geval de paarse gebieden van een andere vergunninghouder door het voorstel worden aangetast, ervoor kiezen het overleg met andere vergunninghouders zelf te voeren en de instemming van getroffen vergunninghouders op voorhand te verkrijgen. Een dergelijk voorstel is completer en kan daarmee sneller worden afgehandeld. Een vergunninghouder kan er ook voor kiezen de instemming pas te verkrijgen na de publicatie. Het nadeel daarvan is dat het voorstel vertraging kan opleveren in het proces ten opzichte van een onderbouwd voorstel met instemming. In het geval de vergunninghouder met een andere vergunning wordt getroffen door zijn voorstel, kan hij zelf expliciet instemmen met zijn voorstel.

Technische basischeck en netverbetering

Agentschap Telecom doet een technische basischeck conform de zerobase-norm op het voorstel. Dit betreft onder andere de impact op paarse of groene gebieden en coördineerbaarheid. Agentschap Telecom en Broadcast Partners en KPN Broadcast Services hebben eerder gezamenlijk een werkwijze hiervoor opgesteld. Deze werkwijze vindt u in de bijlage van de FM-gedragslijn 2021. De kaarten en een extract van de database worden door Agentschap Telecom vrijelijk beschikbaar gesteld.

Als bij het voorstel sprake is van kleine technische onvolkomenheden, denk hierbij bijvoorbeeld aan aanpassing van het voorstel in verband met LEGBAC-voorschriften, dan informeert het agentschap de indiener van het voorstel. De vergunninghouder of diens operator wordt daarmee in een vroegtijdig stadium in de gelegenheid gesteld zijn voorstel aan te passen.

Komt het voorstel niet door de basischeck, dan wordt de vergunninghouder of indiener hierover geïnformeerd. Hiervan kan sprake zijn als:

- het voorstel niet voldoet aan de regels van de FM-gedragslijn 2021;
- de inschatting op voorhand is dat het voorstel niet succesvol door de procedure van internationale coördinatie komt, of internationale coördinatie zal leiden tot een substantieel verlies van frequentierechten voor Nederland;
- het voorstel niet voldoet aan de internationaal gestelde vereisten ter voorkoming van storing in luchtvaartcommunicatie (LEGBAC).

Behandeling en beoordeling van het voorstel

Het resultaat van de technische basischeck publiceert Agentschap Telecom op zijn website. Vergunninghouders worden uitgenodigd om binnen 14 dagen op het voorstel te reageren. Ook deze

reacties zijn openbaar en worden door het agentschap gepubliceerd voor een transparante procedure. Als nog instemming moet worden verkregen van getroffen vergunninghouders wordt dit gemeld op de website.

In het geval naar aanleiding van de reacties van de markt en de instemming van eventuele getroffen vergunninghouders geconcludeerd kan worden dat er sprake is van een haalbaar voorstel, deelt het agentschap mee dat een aanvraag kan worden ingediend. Ook dit wordt op de website gepubliceerd.

Nader overleg in het geval er geen instemming is

Naar aanleiding van de reacties uit de markt faciliteert het agentschap, desgevraagd, een overleg met een of meer getroffen vergunninghouders. Leidt dit niet tot overeenstemming, dan kan er geen netverbetering plaatsvinden.

b. Formele aanvraagfase bij een netverbeteringsvoorstel

Als gebleken is dat er sprake is van een haalbaar voorstel dan informeert het agentschap de indiener daarover en publiceert dit op zijn website. Het voorstel kan dan op korte termijn leiden tot een formele aanvraag. Deze formele aanvraag wordt conform de Awb bevoegd ondertekend door de aanvrager en (ook) per post aan het agentschap verzonden. De aspecten die behandeld zijn bij de informele voorfase worden doorgaans niet opnieuw getoetst. Er wegen ook andere aspecten mee bij het finale besluit, waaronder de voorschriften van en op basis van de Telecommunicatiewet.

Zo wordt een wijzigingsaanvraag in ieder geval niet gehonoreerd indien:

- a. de aanvraag *de facto* niet (meer) overeenkomt met het oorspronkelijke wijzigingsvoorstel zoals dat aan de markt is voorgelegd;
- b. de vergunninghouder niet heeft voldaan aan zijn betalingsverplichtingen;
- c. is gebleken dat de vergunninghouder de frequentieruimte al gewijzigd in gebruik heeft genomen.
- d. de vergunninghouder niet voldoet aan zijn digitaliseringsverplichtingen.

5. Consultatie

Een ontwerp van deze Gedragslijn is [PM] geconsulteerd.